

Bepalingen aangaande het vaststellen eener toelage boven de militaire pensioenen bij de zeemagt, ter zake van werkelijk verblijf in militaire dienst in 's Rijks overzeesche bezittingen en tusschen de keerkringen.

(Koninklijke Boodschap; Ontwerp van Wet; Memorie van Toelichting.)

[58. 1.]

KONINKLIJKE BOODSCHAP *ingekomen in de zitting van den 14den October 1867.*

MIJNE HEEREN

Wij bieden U hiernevens nader ter overweging aan het in Uwe vorige zitting onafgedaan gebleven ontwerp van wet, houdende bepalingen aangaande get vaststellen eener toelage boven de militaire pensioenen bij de zeemagt, ter zake van werkelijk verblijf in militaire dienst in 's Rijks overzeesche bezittingen en tusschen de keerkringen.

De toelichtende memorie, die het wets-ontwerp vergezelt, bevat de gronden, waarop het rust.

En hiermede, Mijne Heeren, bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

Het Loo, den 11den October 1867.

WILLEM.

[58. 2.]

ONTWERP VAN WET *houdende bepalingen aangaande het vaststellen eener toelage boven de militaire pensioenen bij de zeemagt, ter zake van werkelijk verblijf in militaire dienst in 's Rijks overzeesche bezittingen en tusschen de keerkringen.*

WIJ WILLEM III, ENZ.

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodig is, de wettelijke bepalingen, regelende de toelage, ter zake van werkelijk verblijf in militaire dienst in 's Rijks overzeesche bezittingen en tusschen de keerkringen aan de militaire officieren bij de zeemagt, gepensioneerd wordende, verleend, te herzien, en dat het billijk is dezelve zoodanige uitbreiding te geven, dat daarbij ook voor schepelingen en mariniers beneden den rang van officier, wanneer zij gepensioneerd worden, eene toelage ter zake van werkelijk verblijf in militaire dienst in 's Rijks overzeesche bezittingen worde vastgesteld,

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. 1.

De militaire officier bij de zeemagt, die in het jaar 1867 en vervolgens, overeenkomstig de bepalingen der wetten van den 28sten Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 127), 4 September 1853 (*Staatsblad* n°. 88) en 8 Augustus 1862 (*Staatsblad* n°. 159), wordt op pensioen gesteld, geniet bovendien voor elk jaar werkelijk verblijf in militaire dienst in 's Rijks overzeesche bezittingen en tusschen de keerkringen eene toelage ten bedrage van een twintigste gedeelte van het hoogste pensioenbedrag, vastgesteld voor den rang dien hij het laatst aldaar bekleedde.

Art. 2.

De schepeling en marinier beneden den rang van officier, die in het jaar 1867 en vervolgens overeenkomstig de bepalingen der wet van 28 Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 127) wordt op pensioen gesteld, geniet bovendien voor elk jaar werkelijk verblijf in militaire dienst in 's Rijks overzeesche bezittingen, eene toelage ten bedrage van een twintigste gedeelte van het pensioenbedrag, vastgesteld voor den graad of de betrekking laatstelijk door hem aldaar bekleed.

Art. 3.

Bij de berekening van den duur van het werkelijk verblijf bedoeld in artt. 1 en 2, wordt een geheel jaar gesteld, indien het eindcijfer de helft of een grooter gedeelte van een jaar oplevert; voor een kleiner gedeelte wordt niets genoten.

Overgangsbepalingen.

Art. 4.

De tegenwoordige wet treedt in werking op den eersten Januarij 1868.

Met dat tijdstip is buiten werking gesteld de wet van den 20sten Augustus 1859 (*Staatsblad* n°. 96) en vervalt de toelage, krachtens die wet verleend aan militaire officieren bij de zeemagt, die, in den loop van het jaar 1867 op pensioen gesteld, onder de toepassing vallen van deze wet.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en dat alle ministeriele departementen, autoriteiten, collegien en ambtenaren, wien zulks aangaat, aan de naauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

[58. 3.]

MEMORIE VAN TOELICHTING.

Heeft de ondergeteekende bij zijn optreden zijne eerste zorgen moeten wijden aan het beramen van maatregelen tot aanschaffing van het benodigd *materieel* voor de zeemagt, zoo rekent hij het zich tot een duren pligt thans de belangen van het *personeel* onder de aandacht te brengen en door voordragt van het hierbijgaand wets-ontwerp eene poging aan te wenden om te voldoen aan eene lang gevoelde behoefte, aan een lang gekoesterden wensch en billijk verlangen: verbetering der vooruitzichten van het personeel.

Hij vat daarmede eene taak op, door zijne voorgangers aangevangen, daarin gesterkt door het te dien aanzien reeds bij herhaling in de Vertegenwoordiging uitgedrukt verlangen, door de billijkheid van het beoogde doel, en vooral door de gunstige gevolgen die hij daarvan — mogt zij tot een goed einde worden gebragt — voor het zeewezen verwacht.

De militaire pensioenen bij de zeemagt zijn bij de wet van 28 Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 127), behoudens enkele afwijkingen, op denzelfden voet geregeld als die bij het leger hier te lande. Zij staan wat het geldelijk bedrag voor de overeenkomstige rangen en graden betreft gelijk.

De ondergeteekende zal hier niet treden in eene vergelijking der uiteenloopende diensten, die de zeemagt bewijst, met die welke van de strijdkrachten te lande gevorderd worden; hij wenschte slechts te wijzen op het *verschil der omstandigheden waaronder* die diensten worden verrigt. Sedert de opheffing der Koloniale Marine is het personeel der Koninklijke zeemagt meer en meer geroepen tot het vervullen van herhaalde en langdurige diensten in 's Rijks overzeesche bezittingen. Velen volbrengen daar een groot gedeelte van hunnen dienstdtijd, zonder dat de bovengenoemde wet hun daarvoor eenig uitzigt op verhooging van pensioen opent.

Voor zooverre de *officieren* betreft, hebben Regering en Vertegenwoordiging in 1859 ingezien, dat het billijk was die diensten aan te moedigen en te beloonen: van daar dat bij de wet van den 20sten Augustus 1859 (*Staatsblad* n°. 96) aan den militair officier bij de zeemagt, die op pensioen gesteld wordt, eene *toelage* wordt verzekerd van vijf en twintig gulden voor elk jaar werkelijk verblijf in militaire dienst in 's Rijks overzeesche bezittingen en tusschen de keerkringen.

Deze bepaling was eene eerste schrede ter verbetering van het lot der te pensioneren officieren, en zij werd door het geheele corps algemeen toegejuicht en met erkentelijkheid vernomen: meer wellicht om hare strekking dan om de lotsverbetering, die werkelijk van haar bij pensionering kon verwacht worden. Eenmaal het beginsel van aanmoediging tot de dienst in tropische gewesten door toekenning van belooning aangenomen zijnde, beantwoordde de nieuwe wet in de toepassing niet aan het doel.

De dienstverrigtingen der zeeofficieren en mindere schepelingen gedurende hun verblijf in 's Rijks overzeesche bezittingen kunnen minstens op gelijke lijn worden gesteld met die der landmagt aldaar. Het is hier de plaats niet om een tafereel op te hangen van het leven zonder veel afwisseling, vol opofferingen en ontberingen, veelal op kleine bodems, waar eene schier ondragelijke hitte heerscht, doorgebragt, dat toch het lot onzer zeelieden in Indie is, evenmin om daar tegenover te stellen het gemakkelijke garnizoensleven in ruime en luchtige kantonnementen, waar de Indische troepen na afloop eener expeditie eene welverdiende rust en al de geriefelikheden des levens vinden.

Alleen zij die Indie kennen zullen dat groot verschil van toestanden begrijpen en waarderen. En toch het personeel der marine in Indie dienstdoende maakt deel uit van 's lands strijdkrachten aldaar, en heeft dezelfde aanspraken op pensioen, naar mate van den dienstdtijd in Indie, als de landmagt. Geen wonder dus dat, na kennisneming der wet van 20 Augustus 1859 (*Staatsblad* n°. 96) de vergelijking niet lang uitbleef van hetgeen aan de officieren der landmagt toegekend is, met hetgeen de zee-officieren